

STANOVISKO

k navrhovanej činnosti/stavbe „Závlahové jamy Dvory nad Žitavou“ vypracované na základe jej odborného posúdenia v súlade s ustanovením § 16a ods. 3 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov

Okresný úrad Nitra, odbor starostlivosti o životné prostredie, Štefánikova trieda 69, 949 01 Nitra v súlade s ustanovením § 16a ods. 3 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov listom č. OU-NR-OSZP2-2020/037224-002 zo dňa 25.09.2020 (evid. č. VÚVH – RD 2946/2020, zo dňa 25.09.2020) sa obrátil na Výskumný ústav vodného hospodárstva Bratislava ako odborné vedecko-výskumné pracovisko vodného hospodárstva poverené ministrom životného prostredia Slovenskej republiky výkonom primárneho posúdenia významnosti vplyvu realizácie nových rozvojových projektov na stav útvarov povrchovej vody a stav útvarov podzemnej vody vo vzťahu k plneniu environmentálnych cieľov a vydávaním stanoviska o potrebe posúdenia nového rozvojového projektu podľa § 16 ods. 6 písm. b) vodného zákona, ktorý je transpozíciou článku 4.7 rámcovej smernice o vode (RSV), so žiadosťou o vydanie odborného stanoviska k navrhovanej činnosti/stavbe „Závlahové jamy Dvory nad Žitavou“.

Súčasťou žiadosti bola projektová dokumentácia pre stavebné povolenie (Kubing s.r.o., zodpovedný projektant Ing. Alexander Kubiš, Komárno, marec 2020). Investorom navrhovanej činnosti/stavby „Závlahové jamy Dvory nad Žitavou“ je AGROCONTRACT Mikuláš, a.s., Mikuláš 631, Dubník, 946 55 Pribeta.

Výskumný ústav vodného hospodárstva Bratislava na základe odborného posúdenia predloženej navrhovanej činnosti/stavby „Závlahové jamy Dvory nad Žitavou“ poskytuje nasledovné stanovisko:

Navrhovaná činnosť/stavba „Závlahové jamy Dvory nad Žitavou“, predstavuje výstavbu dvoch závlahových jám, ktoré budú slúžiť ako zdroj závlahovej vody pre poľnohospodársky využívané plochy v katastrálnom území Dvory nad Žitavou a Bešeňov. Stavba bude umiestnená na pozemku parcely C č. 5212/7 v k. ú. Dvory nad Žitavou.

Územie dotknuté navrhovanou činnosťou nie je súčasťou územia európskeho významu, chránených území podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov, chráneného vodohospodárskeho územia ani ochranných pásiem vodných zdrojov.

Z hľadiska požiadaviek súčasnej európskej legislatívy, ako aj legislatívy SR v oblasti vodného hospodárstva bolo potrebné navrhovanú činnosť/stavbu „Závlahové jamy Dvory nad Žitavou“ posúdiť z pohľadu rámcovej smernice o vode, a to vo vzťahu k dotknutým útvarom povrchovej a podzemnej vody.

Rámcová smernica o vode určuje pre útvary povrchovej vody a útvary podzemnej vody environmentálne ciele. Hlavným environmentálnym cieľom RSV je dosiahnutie dobrého

stavu vôd v spoločenstve do roku 2015 resp. 2021 najneskôr však do roku 2027 a zabránenie jeho zhoršovaniu. Členské štáty sa majú snažiť o dosiahnutie cieľa – aspoň dobrého stavu vôd, definovaním a zavedením potrebných opatrení v rámci integrovaných programov opatrení, berúc do úvahy existujúce požiadavky spoločenstva. Tam, kde dobrý stav vôd už existuje, mal by sa udržiavať.

V prípade nových infraštruktúrnych projektov nedosiahnutie úspechu pri

- dosahovaní dobrého stavu podzemnej vody,
- dobrého ekologického stavu, prípadne dobrého ekologického potenciálu útvarov povrchovej vody, alebo
- pri predchádzaní zhoršovania stavu útvarov povrchovej alebo podzemnej vody

v dôsledku nových zmien fyzikálnych vlastností útvaru povrchovej vody alebo zmien úrovne hladiny útvarov podzemnej vody, alebo keď

- sa nepodarí zabrániť zhoršeniu stavu útvaru povrchovej vody z veľmi dobrého na dobrý v dôsledku nových trvalo udržateľných rozvojových činností človeka

sa nepovažuje za porušenie rámcovej smernice o vode, avšak len v tom prípade, ak sú splnené všetky podmienky definované v článku 4.7 RSV.

Lokalita navrhovanej činnosti/stavby „**Závlahové jamy Dvory nad Žitavou**“ je situovaná v čiastkovom povodí Váhu. Dotýka sa dvoch útvarov podzemnej vody - útvaru podzemnej vody kvartérnych sedimentov SK1000400P Medzizrnové podzemné vody kvartérnych náplavov dolného toku Váhu, Nitry a ich prítokov a útvaru podzemnej vody predkvartérnych hornín SK2001000P Medzizrnové podzemné vody centrálnej časti Podunajskej panvy a jej výbežkov (tabuľka č. 1).

Útvary povrchovej vody sa v predmetnej lokalite nenachádzajú.

a) útvary podzemnej vody

Čiastkové povodie	Kód VÚ	Názov VÚ	Plocha VÚ (km ²)	stav VÚ	
				kvantitatívny	chemický
Váh	SK1000400P	Medzizrnové podzemné vody kvartérnych náplavov dolného toku Váhu, Nitry a ich prítokov	1943,020	dobry	zly
	SK2001000P	Medzizrnové podzemné vody centrálnej časti Podunajskej panvy a jej výbežkov	6248,370	dobry	zly

Vysvetlivka: VÚ = vodný útvar

Predmetné posúdenie sa vzťahuje na obdobie realizácie navrhovanej činnosti/stavby „**Závlahové jamy Dvory nad Žitavou**“, po ukončení realizácie, ako aj na obdobie počas jej prevádzky.

Vplyv realizácie navrhovanej činnosti na zmenu hladiny útvarov podzemnej vody

Predložená projektová dokumentácia pre stavebné povolenie navrhovanej činnosti/stavby „**Závlahové jamy Dvory nad Žitavou**“ rieši výstavbu dvoch závlahových jám, ktoré budú slúžiť ako zdroj závlahovej vody.

Z hľadiska požiadaviek článku 4.7 RSV bolo potrebné posúdiť, či realizácia navrhovanej činnosti/stavby „**Závlahové jamy Dvory nad Žitavou**“ – výstavba dvoch závlahových jám, nebude mať vplyv na zmenu hladiny dotknutých útvarov podzemnej vody SK1000400P Medzizrnové podzemné vody kvartérnych náplavov dolného toku Váhu, Nitry a ich prítokov

a SK2001000P Medzizrnové podzemné vody centrálnej časti Podunajskej panvy a jej výbežkov.

Stručný popis predloženej navrhovanej činnosti

Záujmovéúzemie sa nachádza v okrese Nove Zámky v Nitrianskom kraji, v severnej časti k. ú. obce Dvory nad Žitavou, juhozápadne od obce Bešeňov, na hranici týchto k. ú. Územie je rovinaté s priemernou nadmorskou výškou 118,00 až 121,0 m n. m.

Pre realizovanie diela je dôležitá podzemná voda akumulovaná v kvartérnych fluvialných sedimentoch budovaných štrkopieskami. Podzemná voda z kvartérnych sedimentov má voľnú hladinu a nachádza sa na kóte 116,68m.n.m, cca 1,80 m pod terénom.

Stavenisko je situované mimo zastavaného územia. V súčasnosti je pozemok bez výsadby poľnohospodárskych produktov, je vyčistený a pripravený na začatie realizovania stavby.

Závlahové jamy A a B budú po ich realizácii slúžiť ako zdroj závlahovej vody pre okolité poľnohospodársky využívané plochy.

Dané územie sa nachádza v blízkosti toku Žitava. Podložie je tvorené náplavami pieskov a štrkopieskov. Geologická skladba územia bola určená z odkrytej vodnej plochy – lovný rybník v správe Slovenského rybárskeho zväzu, nachádzajúceho sa v blízkosti navrhovaných závlahových jám. Obhliadkou bolo zistené :

- 0- 0,50 m ornica
- 0,50 – 7,50 m štrk s val. 1- 4 cm, ojedinele 6 – 8 cm, suchý, hnedosivý.

Hladina podzemnej vody bola narazená 1,70 m pod terénom , ustálená 1,70 m pod terénom.

Vodonosná vrstva je tvorená štrkom v rozmedzí od 0,5 do min. 7,50 m pod terénom. Hladina podzemnej vody sa pohybuje v rozmedzí od 1,70 do nezistenej hĺbky.

Vzhľadom na veľkosť pozemku a na jeho tvar sa na zabezpečenie závlahových dávok a navrhovanej veľkosti zavlažovaných plôch navrhuje vybudovať dve závlahové jamy, ktoré síce stavebne prepojené nebudú ale vzhľadom na podložie a vzájomnú vzdialenosť budú hydraulicky čiastočne prepojené rovnako aj s príľahlou vodnou plochou (odkrytou hladinou podzemnej vody), ktorá slúži výlučne pre športový rybolov a je v správe Slovenského rybárskeho zväzu.

Predpokladaný prítok do závlahovej jamy - počas čerpania vody jej dopĺňovanie do závlahovej nádrže sa bude diať najmä prostredníctvom brehovej infiltrácie zo zásob podzemných vôd cez bočné svahy vodnej nádrže pod hladinou vody, ako aj z dna.

Závlahovú jamu sa predpokladá vyhlbiť do hĺbky v priemere 4,0 m pod pôvodný terén. Predpokladaná výška vodného stĺpca predstavuje 2,0 m. Svahy kvôli dlhodobej stabilizácii sa navrhuje upraviť do sklonu 1:2. Spevnenie svahov sa nenavrhuje.

V prípade využitia vodnej plochy pre doplnkové funkcie (vodné športy, rybolov) sa navrhuje vytvoriť plošinu so šírkou min. 3,0 m, výškou 0,5 až 0,8 m nad priemernou hladinou podzemných vôd a svahy spevniť pohozom z lomového kameňa hrúbky min. 0,3 až 0,5 m, s kameňmi do hmotnosti 50kg na kus.

Navrhované rozmery jednotlivých závlahových jám:

1) **Závlahová jama A** – ma lichobežníkový tvar s rozmermi základní 102,7m a 56,70m (+zaoblenia: 17,43 a 15,11 m). Výška lichobežníka je 42,60 m.

Základné parametre závlahovej jamy sú nasledovné:

- celková plocha 3 783 m²
- plocha dna 2 062 m²
- plocha hladiny 2 950 m²
- objem celkový 10 813 m³
- objem vody 5 013 m³
- max. čerpané množstvo 72,0 l/s

- priemerná kóta terénu 118,42 m n. m.
- navrhovaná kóta dna 114,68 m n. m.
- predpokladaná kóta hladiny 116,68 m n. m.

2) **Závlahová jama B** – ma lichobežníkový tvar s rozmermi základní 139,10 a 16,75 m (+ zaoblenia: 9,75 a 4,78 m). Výška lichobežníka je 62,50 m.

Základné parametre závlahovej jamy sú nasledovné:

- celková plocha 5 861 m²
- plocha dna 3 563 m²
- plocha hladiny 4 760 m²
- objem celkový 16 021 m³
- objem vody 8 323 m³
- priemerná kóta terénu 118,42 m n. m.
- navrhovaná kóta dna 114,68 m n. m.
- predpokladaná kóta hladiny 116,68 m n. m.
- max. čerpané množstvo 94,0 l/s.

Po ukončení stavebných prác sa okolie narušené realizovaním stavby uvedie do pôvodného stavu. Okolie závlahovej jamy sa navrhuje zabezpečiť zatrávením.

Prítomnosť hladiny podzemnej vody pri realizácii – zakladaní stavby sa predpokladá.

Čerpanie závlahových vôd bude riešené prostredníctvom čerpacej stanice, ktorá sa bude budovať a navrhovať v ďalšej etape výstavby. Návrh čerpacej stanice ako ani rozvodov závlahovej vody nie je predmetom tejto dokumentácie. Čerpanie je možné riešiť prostredníctvom stacionárnej čerpacej stanice alebo prostredníctvom mobilných čerpadiel.

Útvary podzemnej vody SK1000400P a SK2001000P

a) súčasný stav

Útvar podzemnej vody SK1000400P Medzizrnové podzemné vody kvartérnych náplavov dolného toku Váhu, Nitry a ich prítokov bol vymedzený ako útvar kvartérnych sedimentov s plochou 1943,020 km². Na základe hodnotenia jeho stavu v rámci 2. plánu manažmentu povodia bol tento útvar klasifikovaný v dobrom kvantitatívnom stave a v zlom chemickom stave, ktorý je zapríčinený predovšetkým vysokými koncentraciami síranov, chloridov a amónnych iónov.

Útvar podzemnej vody SK2001000P Medzizrnové podzemné vody centrálnej časti Podunajskej panvy a jej výbežkov bol vymedzený ako útvar predkvartérnych hornín s plochou 6248,370 km². Na základe hodnotenia jeho stavu bol tento útvar klasifikovaný v dobrom kvantitatívnom stave a v zlom chemickom stave, ktorý je zapríčinený predovšetkým vysokými koncentraciami dusičnanov a síranov.

Hodnotenie kvantitatívneho stavu v útvaroch podzemnej vody pre Plány manažmentu správneho územia povodia Dunaj (2009, 2015) bolo vykonané na základe prepojenia výsledkov bilančného hodnotenia množstiev podzemných vôd a hodnotenia zmien režimu podzemných vôd (využitie výsledkov programu monitorovania).

Bilančné hodnotenie množstiev podzemných vôd je založené na porovnaní využiteľných množstiev podzemných vôd (vodohospodársky disponibilných množstiev podzemných vôd) a dokumentovaných odberov podzemných vôd v útvare podzemnej vody. Využiteľné množstvá podzemných vôd tvoria maximálne množstvo podzemnej vody, ktoré možno odoberať z daného zvodneného systému na vodárenské využívanie po celý uvažovaný čas

exploatacie za prijateľných ekologických, technických a ekonomických podmienok bez takeho ovplyvnenia prírodného odtoku, ktoré by sa pokladalo za neprípustné, a bez neprípustného zhoršenia kvality odoberanej vody (využiteľné množstvá vyčísľované na národnej úrovni v súlade so zákonom č. 569/2007 Z. z. o geologických prácach /geologický zákon/ a jeho vykonávací vyhláška č. 51/2008 Z. z.).

Medzná hodnota dobrého kvantitatívneho stavu bola stanovená na úrovni 0,80 (podiel využívania podzemných vôd < 80 % stanovených transformovaných využitelných množstiev podzemných vôd).

Hodnotenie zmien režimu podzemných vôd pozostáva z hodnotenia významnosti trendov režimu podzemných vôd a hodnotenia zmien režimu podzemných vôd.

Postup **hodnotenia (testovania) chemického stavu** útvarov podzemnej vody na Slovensku bol prispôbený podmienkam existujúcich vstupných informácií z monitoringu kvality podzemných vôd a o potenciálnych difúzných a bodových zdrojoch znečistenia, koncepčnému modelu útvarov podzemnej vody (zahŕňajúcemu charakter priepustnosti, transmisivitu, generálny smer prúdenia vody v útvaru podzemnej vody, hydrogeochemické vlastnosti horninového prostredia obehu).

Postup hodnotenia kvantitatívneho a chemického stavu útvarov podzemnej vody je bližšie popísaný v 2. Pláne manažmentu správneho územia povodia Dunaj (2015), v kapitole 5.2 **link**: <http://www.vuvh.sk/rsv2/default.aspx?pn=PMSPD2>.

b) predpokladané zmeny hladiny útvarov podzemnej vody SK1000400P a SK2001000P po realizácii navrhovanej činnosti

I. Počas realizácie navrhovanej činnosti

Počas realizácie navrhovanej činnosti/stavby „**Závlahové jamy Dvory nad Žitavou**“, pri budovaní dvoch závlahových jám, ako zdroja závlahovej vody, do hĺbky priemerne 4 m pod úroveň terénu, v dotknutom území (na pozemku parcely C č. 5212/7 k.ú. Dvory nad Žitavou) dôjde k postupnému odkrývaniu hladiny podzemnej vody. Do hĺbky cca 1,7 m pod úroveň terénu (kde bola narazená hladina podzemnej vody) budú práce prebiehať na sucho (odstránenie ornice a odťaženie štrkopieskov). Po dosiahnutí úrovne hladiny podzemnej vody až do hĺbky cca 4 m pod úroveň terénu budú tieto práce prebiehať pod hladinou podzemnej vody. Nakoľko počas týchto prác sa s odčerpávaním podzemnej vody neuvažuje, možno očakávať, že vplyv budovania závlahových jám, resp. odkrývania hladiny podzemnej vody sa na zmene hladiny dotknutých útvarov podzemnej vody SK1000400P Medzizrnové podzemné vody kvartérnych náplavov dolného toku Váhu, Nitry a ich prítokov a SK2001000P Medzizrnové podzemné vody centrálnej časti Podunajskej panvy ako celku neprejaví.

II. Po ukončení realizácie navrhovanej činnosti a počas jej prevádzky/užívania

Po ukončení realizácie navrhovanej činnosti/stavby „**Závlahové jamy Dvory nad Žitavou**“, t.j. po vybudovaní dvoch závlahových jám s odkrytou hladinou podzemnej vody sa jej vplyv na zmenu hladiny dotknutých útvarov podzemnej vody nepredpokladá.

K určitému ovplyvneniu úrovne hladiny podzemnej vody môže dôjsť počas užívania závlahových jám, t.j. počas odberu vody na závlahy (nie je predmetom predloženej dokumentácie), kedy v ich blízkosti môže dôjsť k zníženiu úrovne hladiny pozemnej vody

(vytvoreniu depresného kužeľa). Vzhľadom na účel odberu vody (počas suchého obdobia na závlahy poľnohospodárskych plodín) nepôjde o trvalý odber vody a vzhľadom na skutočnosť, že hladina podzemnej vody v dotknutom území je v hydraulickej spojitosti s hladinou vodného toku Žitava (dané územie sa nachádza v blízkosti vodného toku Žitava), možno predpokladať, že tento vplyv nebude významný a na kvantitatívnom stave dotknutých útvarov podzemnej vody SK1000400P Medzizrnové podzemné vody kvartérnych náplavov dolného toku Váhu, Nitry a ich prítokov a SK2001000P Medzizrnové podzemné vody centrálnej časti Podunajskej panvy ako celku sa neprejaví.

Záver:

Na základe odborného posúdenia navrhovanej činnosti/stavby „*Závlahové jamy Dvory nad Žitavou*“, situovanej v čiastkovom povodí Váhu, v útvaroch podzemnej vody SK1000400P Medzizrnové podzemné vody kvartérnych náplavov dolného toku Váhu, Nitry a ich prítokov a SK2001000P Medzizrnové podzemné vody centrálnej časti Podunajskej panvy a jej výbežkov, možno predpokladať, že vplyv realizácie navrhovanej činnosti, z hľadiska požiadaviek článku 4.7 rámcovej smernice o vode a zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách v znení neskorších predpisov, na zmenu hladiny podzemnej vody v dotknutých útvaroch podzemnej vody ako celku sa nepredpokladá.

Vplyv navrhovanej činnosti na útvary povrchovej vody sa nepredpokladá, nakoľko lokalita navrhovanej činnosti je situovaná mimo ich dosahu.

Na základe uvedených predpokladov navrhovanú činnosť/stavbu „Závlahové jamy Dvory nad Žitavou“ podľa článku 4.7 RSV nie je potrebné posudzovať.

Vypracoval: Výskumný ústav vodného hospodárstva Bratislava

V Bratislave, dňa 26. októbra 2020